

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૦] ૩ એસ. સી. આર. ૮૬૩

તેહરી હાઈડ્રો ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન

વિ.

આલ્સ્ટોમ હાઈડ્રો ફાન્સ એન્ડ એ. એન. આર.

(સિવિલ અપીલ નંબર ૨૭૬૧/૨૦૧૦)

માર્ચ ૨૬, ૨૦૧૦)

[વી. એસ. સિરપુરકર અને ડૉ. મુકુંદકમ

શર્મા, જેજે.]

ટિહરી જળ વિકાસ નિગમ-ટેન્ડર મંગાવવું-હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશનમાં પડકારવામાં આવેલી બિડનો સ્વીકાર-નવી બિડ મંગાવવા માટે હાઈકોર્ટનો નિર્દેશ-સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો-કોર્પોરેશનને નવી બિડ મંગાવવા અને તે મુજબ પ્રક્રિયા કરવાનો નિર્દેશ

આપવામાં આવ્યો-વાંધાઓ દાખલ કરવામાં આવ્યા-વાંધાઓની તપાસ કરવા માટે નિયુક્ત નિષ્ણાતોની પેનલ-નિષ્ણાતોની પેનલ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા અહેવાલમાં ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ-HELD:બે બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ વચ્ચેની કાનૂની લડાઈમાં હાલની જેમ એક ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ પ્રોજેક્ટ અટકેલો છે-આ કંપનીઓના કરારના અધિકારો રાષ્ટ્રીય હિત કરતાં વધુ મહત્વપૂર્ણ નથી-પ્રોજેક્ટના હિતમાં, નિષ્ણાતોની પેનલ પક્ષકારોને સુનાવણીની વધુ એક અંતિમ તક આપ્યા પછી નવો અહેવાલ આપશે-પછી કોર્પોરેશન, સમય ગુમાવ્યા વિના, નિષ્ણાતોની પેનલના અહેવાલને ધ્યાનમાં રાખીને કરારના એવોર્ડ અંગે નિર્ણય લેશે-એકવાર નવી બિડ આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવે તે પછી, હાઈકોર્ટ સમક્ષના જૂના વિવાદો સ્વાભાવિક રીતે લુપ્ત થઈ જશે અને તેના નિર્ણયથી ઉદ્ભવેલી અપીલમાં કંઈ જ બચશે નહીં-અગાઉની બોલીની કવાયત સમય બચાવવા અને સમગ્ર કવાયતમાં પારદર્શિતા લાવવાના એકમાત્ર ઉદ્દેશ્ય સાથે સુપ્રીમ કોર્ટને આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો-ટેન્ડર બિડ સ્વીકારીને અથવા નકારીને કરાર આપવાનું આ કોર્ટનું કામ નથી-તે ફક્ત કોર્પોરેશન માટે જ છે-હાઈડ્રો-ઇલેક્ટ્રિક પ્રોજેક્ટ્સ.

સિવિલ અપીલોની સુનાવણી કરવાની હકૂમત ધરાવતી કોર્ટ :સિવિલ અપીલ નંબર ૨૭૬૧/૨૦૧૦. રિટે પીટીશન નૈનીતાલ ખાતે ઉત્તરાખંડ હાઈકોર્ટના ૨૯.૬.૨૦૦૯ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી. નંબર ૧૬૭/૨૦૦૯. સ્પેસીઅલ લીવ પીટીશન સાથે (સી) નંબર

૧૯૮૯૦/૨૦૦૯ ટી. સી. () (સી) નંબર ૩૩/૨૦૦૯.જી. ઈ. વાહનવતી, એ. જી., એફ. એસ. નરીમન, એ. શરણ, હરીશ સાલ્વે, ડૉ. એ. એમ. સિંઘવી, પ્રતાપ, વેણુગોપાલ, સુરેખા રમણ, દિલીપ પૂલાક્કોટ, પુરુષોત્તમ કુમાર ઝા (કે. જે. જહોન એન્ડ કંપની માટે) જય મુનિમ, ગુરશરણ, અનુરાધા બિંદ્રા, જે. એન. પટેલ, અમિત આનંદ તિવારી, અભિનવ મુખર્જી, શિવ પ્રકાશ પાંડે હાજર પક્ષો માટે.કોર્ટનો આદેશ

આદેશ

વી. એસ. સિરપુરકર, જે. ૧. એસ એલ પી (સી) નંબર ૧૫૭૭૯ અને ૧૯૮૯૦/૨૦૦૯ માં રજા આપવામાં આવી છે.

૨. આ અપીલ ઉત્તરાંચલ હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશમાંથી બહાર આવે છે. ૩૧ મી ઓગસ્ટ, ૨૦૦૭ ના રોજ, અહીં અપીલકર્તાએ ટિહરી પંપ સંગ્રહ પ્લાન્ટ, તબક્કો-૨ના મુખ્ય અમલીકરણ માટે બિડ મંગાવી હતી. બોલી પૂર્વેની પરિષદ અને સુધારા પછી ૨૯ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૭ ના રોજ સામાવાળા નંબર ૧-આલ્સ્ટોમ હાઈડ્રો ફ્રાન્સ, પટેલ એન્જિનિયરિંગ, સુમિતોમો કોર્પોરેશન, જાપાન અને વોઈથ સિમેન્સ દ્વારા તેમના સંબંધિત સંગઠનના અગ્રણીઓ તરીકે ચાર પૂર્વ-લાયકાત બિડ રજૂ કરવામાં આવી હતી. શરૂઆતમાં સુમિતોમો કોર્પોરેશન, જાપાન સાથે ઉત્તરદાતાઓ ૧ અને ૨ લાયક હતા, જો કે,

ત્યારબાદ સુમિતોમો કોર્પોરેશનની બોલી બિન-પ્રતિભાવ તરીકે નકારી કાઢવામાં આવી હતી. આમ મેદાનમાં બે પક્ષો હતા, તેઓ અહીં પ્રતિવાદીઓ ૧ અને ૨ હતા. આ બંનેએ કિંમતના બે વિકલ્પો આપ્યા હતા. જો કે, સામાવાળા નંબર ૧ એ બે આધારો પર ઉત્તરાખંડ હાઈકોર્ટમાં ડબ્લ્યુ. પી. નંબર ૧૬૭/૨૦૦૯ તરીકે રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, એટલે કે, (એ) સામાવાળા નંબર ૨ તકનીકી રીતે લાયક ન હતો; (બી) તે સામાવાળા નંબર ૨ એ બે ભાવ બિડ રજૂ કરી હતી જે આઈટીબીના નિયમો અને શરતોનું ઉલ્લંઘન કરતી હતી. ઉચ્ચ અદાલત તેના અંતિમ ચુકાદા દ્વારા એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે સામાવાળા નંબર ૨ લાયક છે. વધુમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે આઈટીબીના નિયમો અને શરતોનું કોઈ ઉલ્લંઘન થયું નથી. જો કે, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે અંતિમ નિર્દેશો દ્વારા નીચેનો આદેશ પસાર કર્યો:

"પરિણામે આ અદાલત નીચે મુજબ જણાવે છે:

ઘાંગઝોઉ II ખાતે 'ઉત્થાન' નું કામ કરવા માટે સામાવાળા નંબર ૨ ની લાયકાત ક્રમમાં હોવાનું જણાય છે કારણ કે આ અદાલત 'નિર્માણની દેખરેખ' ને 'નિર્માણ' ની સમકક્ષ માને છે અને સામાવાળા નંબર ૨ ની લાયકાત પર અરજદારની દલીલોને નકારી કાઢે છે. વધુમાં, આ કેસની હકીકતો હેઠળ, જો એમ્પ્લોયર દ્વારા બે ભાવની બિડ આમંત્રિત કરવામાં આવી હોય-એક સોંપનાર તરીકે અને બીજી ભાગીદાર તરીકે, તો ફરીથી આવા અભિગમમાં કંઈ ખોટું

નથી અને જો તેના પરિણામે સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા બે ભાવની બિડ આપવામાં આવી છે – એક સોંપનાર તરીકે અને બીજી ભાગીદાર તરીકે, તે ક્રમમાં છે અને તેને બિન-પ્રતિભાવશીલ બિડ તરીકે બોલાવવામાં આવશે નહીં. જો કે, સ્પષ્ટતાના અભાવને કારણે બે બિડ બોલાવવાની પ્રક્રિયા ખોટી હોવાથી, ઉપર જણાવેલા કારણોસર અરજદારને લાભ આપવો પડશે. તેથી, નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે સામાવાળા નંબર ૧ એ અરજદાર તેમજ સામાવાળા નંબર ૨ પાસેથી નવી બિડ માંગવી જોઈએ.

અહીં અપીલકર્તાએ નારાજ થઈને હાલની અપીલ દાખલ કરી હતી.

૩. ટિહરી હાઈડ્રો ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ પરથી જણાય છે તેમ, અપીલકર્તા વિદ્વાન સિંગલ જજના નવા બિડ બહાર પાડવાના નિર્દેશ પર આક્ષેપ કરે છે કારણ કે તે પ્રોજેક્ટને વધુ વિલંબિત કરવા માટે બંધાયેલો હતો જે પહેલેથી જ છ મહિના માટે વિલંબિત હતો કારણ કે માત્ર બાકી કાર્યવાહીને કારણે. એક દલીલ પણ ઉઠાવવામાં આવી હતી કે નવી બોલી અપીલકર્તાને કાર્ટેલાઈઝેશન સામે કોઈ રક્ષણ આપ્યા વિના નિર્દેશિત કરવામાં આવી હતી. તેથી, એવી આશંકા વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી કે બે બહુરાષ્ટ્રીય નિગમો, તેઓ ટિહરી હાઈડ્રો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં પ્રતિવાદી ૧ અને ૨ છે, કન્સોર્ટિયાના નેતાઓ તરીકે સંભવત ભેગા થઈ શકે છે અને સુધારેલી

ઘટાડેલી બિડ રજૂ કરી શકે છે જે જાહેર હિતમાં નહીં હોય. વિવાદિત ચુકાદામાં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા એવી ટીકા કરવામાં આવી હતી કે આ મુદ્દા પર કોઈ સ્પષ્ટતા નથી કે શું બે ભાવની બિડ રજૂ કરી શકાય છે કે કેમ તે પણ વિવિધ આધારો પર આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે સામાવાળા નંબર ૧ ના ભાવ વિકલ્પો રૂપિયા ૨૫૨૦.૬૦ કરોડ હતા જ્યારે ડિસ્કાઉન્ટ પછી તે રૂપિયા ૨૪૮૩.૮૦ કરોડ હતા. સામાવાળા નંબર ૨ નો કિંમત વિકલ્પ સોંપનાર તરીકે અને કલમ ૯.૪.૪ (વી) (ઇ) હેઠળ રૂપિયા ૨૩૨૭.૫૦ કરોડ હતો.૪(v) (ઇ) ભાગીદાર તરીકે તે રૂપિયા ૨૨૬૧.૬૦ કરોડથી ઓછી હતી અને આમ સામાવાળા નંબર ૨ સૌથી ઓછી બોલી લગાવનાર હતો. અપીલકર્તાના જણાવ્યા અનુસાર આ હકીકત હાઈકોર્ટ દ્વારા સંપૂર્ણપણે ભૂલી ગઈ હતી.

૪. ૧૧.૯.૨૦૦૯ પર નોટિસ જારી કરવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો. તે તબક્કે જ તમામ રસ ધરાવતા પક્ષોનું વકીલ દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ કરવામાં આવી રહ્યું હતું. જો કે, ભારત માટે વિદ્વાન એટર્ની જનરલ દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવ્યું હતું કે પ્રોજેક્ટને વહેલી તકે પૂર્ણ કરવાના રાષ્ટ્રીય હિતમાં, અપીલકર્તા હાઈકોર્ટના ચુકાદાના પ્રકાશમાં નવી બિડ આમંત્રિત કરવામાં વિરુદ્ધ નથી. તે અરજી સ્વીકારીને, નીચેનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો:

"ઈશ્યૂ નોટિસ.

એફિડેવિ ટની આપ-લે આજથી ત્રણ અઠવાડિયાની અંદર કરવામાં આવશે. ટિહરી જળ વિકાસ નિગમ હાઈકોર્ટના ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને નવી બિડ આમંત્રિત કરશે. આલ્સ્ટોમ હાઈડ્રો ફાન્સ અને વોઈથ સિમેન્સ હાઈડ્રો જર્મની બંને તેમની બિડ મૂકવા માટે હકદાર રહેશે. આ બિડની ટિહરી જળ વિકાસ નિગમ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવશે અને અહેવાલ આ અદાલતને સીલબંધ કવરમાં રજૂ કરવામાં આવશે. ઉલ્લેખ કરવાની જરૂર નથી, આ બધું તેમના અધિકારો અને દલીલો પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ વિના કરવામાં આવશે. તમામ દલીલો ખુલ્લી રહેશે. અમે આ આદેશ જાણીજોઈને પસાર કરી રહ્યા છીએ કારણ કે અમને કહેવામાં આવ્યું છે કે એક ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ પ્રોજેક્ટ અટકેલો છે.

છ અઠવાડિયા પછી રજૂ કરવું".

તદનુસાર નવી બિડ મંગાવવામાં આવી હતી અને પ્રતિવાદીઓ ૧ અને ૨ એ તે જ રજૂ કરી હતી. અગાઉના આદેશમાં આદેશ મુજબ સીલબંધ કવરમાં આ અદાલતની રજિસ્ટ્રીમાં બે બિડ રજૂ કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન એટર્ની જનરલે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે સીલબંધ કવર રજિસ્ટ્રારની કચેરીમાં ખોલી શકાય છે. તદનુસાર, બિડને કુલસચિવ (ન્યાયિક-૧) ની કચેરીમાં ૨૬.૧૦.૨૦૦૯ ૪:૩૦ વાગ્યે ખોલવાનો

નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને તેની નકલો સંબંધિત પક્ષોના પ્રતિનિધિઓને આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ સીલબંધ કવરમાં એક અહેવાલ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને ૪.૧૨.૨૦૦૯ ના આદેશ દ્વારા, અપીલકર્તાને નવી બિડના આધારે આ બાબતે વધુ કાર્યવાહી કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. અપીલકર્તાએ, આ તબક્કે, પક્ષકારોને નવી બોલીઓ પર તેમના વાંધાઓના સંદર્ભમાં, જો કોઈ હોય તો, સુનાવણી કરવાની રજૂઆત પણ કરી હતી.

૫. તે પહેલાં એવું જાણવા મળ્યું હતું કે સામાવાળા નંબર ૨ એ ઉત્તરાંચલ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ વિશેષ અપીલ નંબર ૧૩૧/૨૦૦૯ તરીકે અપીલ કરીને ૨૯.૧૨.૨૦૦૯ ના વિદ્વાન સિંગલ જજના આદેશને વાંધો ઉઠાવ્યો હતો. તે અપીલ આ અદાલતમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી.

૬. ૩.૧૨.૨૦૦૯ પર સામાવાળા નંબર ૧ એ અપીલકર્તા દ્વારા તપાસની કવાયત સામે રજૂઆત રજૂ કરી હતી. એવું સૂચન કરવામાં આવ્યું હતું કે સામાવાળા નંબર ૧ પાસે અહેવાલની સામગ્રીની સમીક્ષા કરવાની કોઈ તક નહોતી. કેટલાક અન્ય વાંધાઓ પણ ઉઠાવવામાં આવ્યા હતા જેમાં આગ્રહ કરવામાં આવ્યો હતો કે આખરે ટેન્ડર માત્ર સામાવાળા નંબર ૧ ની તરફેણમાં જ આપવું જોઈએ. એવું લાગે છે કે સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા

ઉઠાવવામાં આવેલા આ તમામ વાંધાઓને ૨૯.૦૧.૨૦૧૦ પર નિષ્ણાતોની પેનલને મોકલવામાં આવ્યા હતા. તે અસર માટે અપીલકર્તા દ્વારા બંને પ્રતિવાદીઓને પત્ર લખવામાં આવ્યો હતો. આ પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે નવી બિડ પરનો તપાસ અહેવાલ ૪.૧૨.૨૦૦૯ પર અદાલતમાં ખોલવામાં આવ્યો હતો અને કોર્ટે અહીં અપીલકર્તાને અંતિમ નિર્ણય પહેલાં પક્ષકારો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ, જો કોઈ હોય તો, તેની સુનાવણી કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને પરીક્ષા અહેવાલની નકલો પહેલેથી જ પૂરી પાડવામાં આવી હોવાથી અને અપીલકર્તાને વાંધા ઉઠાવતી રજૂઆત મળી હોવાથી, પારદર્શિતા જાળવવા માટે અપીલકર્તાએ પ્રતિવાદીઓના સંઘ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓની તપાસ કરવા માટે રાષ્ટ્રીય પ્રતિષ્ઠા અને દોષરહિત અખંડિતતાના ત્રણ નિષ્ણાતોની પેનલની રચના કરી હતી. નિષ્ણાતોની આ પેનલમાં નીચેના નિષ્ણાતોનો સમાવેશ થાય છે:

- i) શ્રી રમેશ ચંદ્ર (ભૂતપૂર્વ અધ્યક્ષ, સીડબલ્યુસી)
- ૨) શ્રી ડી. વી. ખેરા (ભૂતપૂર્વ અધ્યક્ષ, સીઈએ)
- ૩) શ્રી એ. કે. શાંગલે (ભૂતપૂર્વ સભ્ય, સીડબલ્યુસી)

પ્રથમ સામાવાળા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓની નિષ્ણાતોની પેનલ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી. નિષ્ણાતોની પેનલે નીચેનો પ્રશ્ન તૈયાર કર્યો હતો:

"શું ટી. એચ. ડી. સી. નો પરીક્ષા અહેવાલ કન્સોર્ટિયમ ઓફ મેસર્સની બોલી જાહેર કરે છે. આલ્સ્ટોમ બિન-પ્રતિભાવશીલ તરીકે બરાબર છે અથવા કન્સોર્ટિયમ ઓફ મેસર્સ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ. આલ્સ્ટોમને ટેન્ડરની શરતો અને શરતો, ઓક્ટોબર ૨૦૦૮માં રજૂ કરાયેલી ટેકનો-કોમર્શિયલ બિડ અને ઓક્ટોબર ૨૦૦૯માં રજૂ કરાયેલી નવી કિંમતની બિડના સંદર્ભમાં ન્યાયી ઠેરવવામાં આવે છે અને તેમની બિડને પ્રતિભાવશીલ ગણી શકાય.

નિષ્ણાતોની પેનલે તેમના અહેવાલમાં નીચેની અસર માટે નિષ્કર્ષ કાઢ્યો છે:

"ઉપર દર્શાવેલ મંતવ્યોના આધારે, પી. ઓ. ઈ. નો અભિપ્રાય છે કે મેસર્સના સંઘની નવી કિંમતની બોલી. આલ્સ્ટોમ બિન-પ્રતિભાવશીલ છે. બિન-પ્રતિભાવશીલ હોવા છતાં ભાગીદારીના આધારે તેમની ટાંકવામાં આવેલી કિંમત ૮૪.૫૦ કરોડ રૂપિયા ઓછી છે. વૉઈથ રૂપિયા ૨૧,૫૫૧,૨૪૫,૩૦૪.૦૦- મેસર્સ

.આલ્સ્ટોમ રૂ. ૨૦,૭૦૫,૮૪૦,૦૯૦.૦૦). તેવી જ રીતે, બિન-પ્રતિભાવશીલ હોવા છતાં સોંપનારના આધારે ટાંકવામાં આવેલી કિંમત ૧૦૮.૭ કોર (મેસર્સ) દ્વારા ઓછી છે.વૉઇથ રૂપિયા ૨૨,૩૪૩,૧૭૪,૯૮૫.૦૦-સંદેશવાહક.આલ્સ્ટોમ રૂ.૨૧,૨૫૬,૦૦૭,૪૧૩.૦૦).સંદેશવાહકોના સંઘની બિનશરતી રજૂઆત. આલ્સ્ટોમ કોઈપણ વધારાના ખર્ચ વિના ટી. એચ. ડી. સી. નિરીક્ષણની કાળજી લેશે જેથી બોલી પ્રતિભાવશીલ બને અને નોકરીદાતાઓની જરૂરિયાત અનુસાર સ્વીકાર્ય ન હોય કારણ કે આ ટેન્ડરના બોલી દસ્તાવેજ હેઠળ આ સ્વીકાર્ય નથી.

૭. આખરે જ્યારે ૧૫.૨.૨૦૧૦ પર આ મામલાની સુનાવણી થઈ ત્યારે નિષ્ણાતોની પેનલના અહેવાલની એક નકલ પક્ષોને સોંપવામાં આવી હતી.

૮. જ્યારે આ બાબત શ્રી હરીશ સાલ્વે, વરિષ્ઠ વકીલ અને શ્રી સિંઘવી સામે આવી ત્યારે સામાવાળા નંબર ૧ વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલે વિનંતી કરી હતી કે નિષ્ણાતોની પેનલે તેને યોગ્ય તક આપી નથી અને તેણે અપીલકર્તા દ્વારા પહેલેથી જ જે કરવામાં આવ્યું હતું તે પુનરાવર્તન કર્યું છે. સામાવાળા નંબર ૧, જોકે, નીચે મુજબ વિનંતી કરાયેલ બાબતને શાંત પાડવા માટે:-

"જો ભારત સરકાર ફાઈલો મોકલે અને તેના અને વોઈથ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા તમામ વાંધાઓને ધ્યાનમાં લે અને અપીલકર્તાને યોગ્ય નિર્દેશો જારી કરે તો તે સંમત થાય છે. આવી સત્તા કોઈપણ સંજોગોમાં જાહેર સાહસોના સંબંધમાં સરકાર પાસે ઉપલબ્ધ છે. જો આવી 'વહીવટી સમીક્ષા' હાથ ધરવામાં આવે, તો અરજદાર (ટિહરી હાઈડ્રો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં પ્રતિવાદી નંબર ૧) જણાવે છે કે તે ભારત સરકાર દ્વારા આ મામલે લેવામાં આવતા કોઈપણ નિર્ણયને પડકારશે નહીં અને જ્યાં સુધી અરજદાર (ટિહરી હાઈડ્રો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં પ્રતિવાદી નંબર ૧) નો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી આ બાબતને રાહત આપવામાં આવશે.

ટૂંકમાં, સામાવાળા નંબર ૧ જેની બોલી અપીલકર્તા તેમજ નિષ્ણાતોની પેનલ દ્વારા બિન-પ્રતિભાવશીલ હોવાનું જણાયું છે તે ભારત સરકાર તરફથી અંતિમ નિર્ણય લેવા માટે તૈયાર હતો.

૯. જોકે, જાણીતા એટર્ની જનરલ તેમજ સામાવાળા નંબર ૨ વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એફ. એસ. નરીમાને, આ અરજીનો વિરોધ કર્યો હતો. વિદ્વાન એટર્ની જનરલ દ્વારા ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે કોઈ પણ સમયે નિષ્ણાતોની પેનલના સભ્યોની પ્રામાણિકતા, ક્ષમતા અથવા ક્ષમતાને સામાવાળા નંબર ૧ સહિત કોઈપણ દ્વારા ક્યારેય પડકારવામાં

આવી ન હતી. અહેવાલ સામે ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓની પ્રકૃતિ ટેકનિકલ છે. તેના વાંધાઓમાં પણ સામાવાળા નંબર ૧ એ નિષ્ણાત પેનલની પ્રામાણિકતાને પડકાર્યો નથી, જોકે દલીલો દરમિયાન પૂર્વગ્રહની શક્યતા થોભીને વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન એટર્ની જનરલે ધ્યાન દોર્યું હતું કે જો સામાવાળા નંબર ૧ ને નિષ્ણાતોની પેનલ દ્વારા સાંભળવામાં ન આવવાની કોઈ ફરિયાદ હોય, તો સામાવાળા નંબર ૧ હજી પણ નિષ્ણાતોની પેનલને સંબોધિત કરી શકે છે, જેને સામાવાળા નંબર ૧ ને સુનાવણી આપવા માટે વિનંતી કરી શકાય છે. એટર્ની જનરલે ધ્યાન દોર્યું હતું કે તમામ તકનીકી અથવા અન્યથા ફરિયાદો નિષ્ણાતોની પેનલ સમક્ષ સારી રીતે ઉઠાવી શકાય છે અને તે હેતુ માટે તમામ સંબંધિત પક્ષોને તેમના દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓના આધારે સુનાવણી કરી શકાય છે જે ઓછામાં ઓછા વિવાદનો અંત લાવશે.

૧૦. એટર્ની જનરલ દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રસ્તાવ નિઃશંકપણે વાજબી પ્રસ્તાવ છે. સામાવાળા નંબર ૧ ને આ બાબતને ભારત સરકાર પાસે મોકલવામાં કોઈ સમસ્યા નથી. અમને નથી લાગતું કે નિષ્ણાતોની પેનલ સામે કરવામાં આવેલા કોઈપણ આક્ષેપો/આરોપોની ગેરહાજરીમાં, નિષ્ણાતોની પેનલમાં ફેરફાર કરવો અને ભારત સરકાર અથવા અન્ય કોઈ પેનલ દ્વારા નિષ્ણાતોની નવી પેનલની નિમણૂક કરવી યોગ્ય રહેશે. ક્યાંક ને ક્યાંક અંત આવવો જ જોઈએ. અમને એ જાણીને દુઃખ થાય છે કે

હાલની જેમ એક ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ પ્રોજેક્ટ બે બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ વચ્ચે કાનૂની લડાઈમાં અટવાઈ રહ્યો છે. આજ સુધી કરારને પણ અંતિમ સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું નથી. આ બધું હંમેશા રાષ્ટ્રને નુકસાન પહોંચાડશે. છેવટે, આ કંપનીઓના કરારના અધિકારો રાષ્ટ્રીય હિત કરતાં વધુ મહત્વપૂર્ણ નથી.

૧૧. આ સંજોગોમાં અમે આદેશ આપીએ છીએ કે નિષ્ણાતોની પેનલ પક્ષકારોને સાંભળવાની વધુ એક અંતિમ તક આપશે અને ખાસ કરીને સામાવાળા નંબર ૧ ને નિષ્ણાતોની પેનલના અગાઉના અહેવાલ પર ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓ પર અને ભલામણના સ્વરૂપમાં નવો અહેવાલ આપશે. આ ક્વાયટ એપ્રિલ, ૨૦૧૦ ના અંત સુધીમાં પૂર્ણ થવી જોઈએ. અહીં અપીલકર્તા પછી, સમય ગુમાવ્યા વિના, કરારના એવોર્ડ અંગે નિષ્ણાતોની પેનલના અહેવાલને ધ્યાનમાં રાખીને નિર્ણય લેશે.

૧૨. આ અભ્યાસક્રમ બાકી પડેલી અપીલમાં નિર્ણય લેવા માટે કંઈ જ છોડશે નહીં. પ્રથમ, જ્યારે ભારત માટે એટર્ની જનરલ હાઈકોર્ટના નિર્દેશો અનુસાર નવી બિડ આમંત્રિત કરવા માટે સંમત થયા, ત્યારે તે અપીલમાં કંઈ જ રહ્યું નહીં કારણ કે નવી બિડ માટેનું આમંત્રણ તરત જ ઘડિયાળને પાછળ મૂકી દેશે અને પક્ષો ચોરસ એક પર પાછા ફરશે. બીજું, જ્યારે

તમામ પક્ષો ભારત માટે એટર્ની જનરલ દ્વારા કરવામાં આવેલી દરખાસ્તને અનુસરીને તેમની નવી બિડ આપવા માટે સંમત થયા, ત્યારે મૂળ વિવાદોમાં કંઈ જ રહ્યું નહીં. એસ. એલ. પી. ૧૯૮૯૦ માંથી ૨૦૦૯ ઉભી થયેલી અપીલમાં સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા ચુકાદાને પડકાર પણ ટકી શકશે નહીં, એકવાર બંને હરીફ સામાવાળાઓએ ફરીથી બિડ મૂકવાની દરખાસ્ત સ્વીકારી લીધી હોય. તેથી, આ સમયે, અગાઉના વિવાદોમાં જવું નિર્ણયક છે. એકવાર સામાવાળા નંબર ૨ ને બોલી લગાવવાની નવી તક આપવામાં આવે તો સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા પડકાર પણ કોઈ પરિણામ નહીં આપે. આ અદાલત સમક્ષ બોલી લગાવવાનો આદેશ સમય બચાવવા અને સમગ્ર કવાયતને પારદર્શિતા આપવાના એકમાત્ર ઉદ્દેશ્ય સાથે આપવામાં આવ્યો હતો. એકવાર નવી બોલીઓને મંજૂરી આપવામાં આવે તો હાઈકોર્ટ સમક્ષના જૂના વિવાદો સ્વાભાવિક રીતે લુપ્ત થઈ જશે. અમારા મતે તે પ્રોજેક્ટના હિતમાં હશે જે પહેલેથી જ એક વર્ષથી વધુ સમયથી ખેંચાઈ ગયો છે કે નિષ્ણાતોની પેનલને વાંધાઓ પર વિચાર કરવાની અને તેમનો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ. તે અભિપ્રાય પછી અપીલકર્તા દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે જે તે આધારે અંતિમ નિર્ણય લેશે. આપણે અહીં પુનરાવર્તન કરવું જોઈએ કે ટેન્ડર બિડ સ્વીકારીને અથવા નકારીને કરાર આપવાનું આ કોર્ટનું કામ નથી. તે અહીં અપીલકર્તાએ જ કરવાનું છે. એકવાર આ બધી કવાયત સમાપ્ત થઈ જાય પછી, આ અપીલમાં નિર્ણય લેવા માટે અમારા માટે કંઈ જ બચશે નહીં.

૧૩. ઉપર આપેલા નિર્દેશોને ધ્યાનમાં રાખીને અપીલ તેમજ ટ્રાન્સક્રિપ્ટ કેસ નંબર ૩૩/૨૦૦૯ બંનેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

આર.પી.

મેટર્સનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

*This judgment has been translated using AI Tool –
SUVAS.*

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.